

סרטים

נאמנות למקור

מובי דיק (אדיסון, ירושלים; ארצות הברית) הוא הלוייתן הלבן, הענק שבלווייתנים והנורא שבהם, אשר גדלו כאי וסיי לון המים מנחיריו כמוהו כהר געש.

על לוייתן זה מכריז רב החובל אחאב, מפקדה של אניית התנינים פיקוד, מלחמת נקם כדי לנקום את נקמת רגלו הקטועה ופניו המצולקים. סיפור העלילה הוא סיפורם של אנשי פיקוד, המפליגים לימי העולם כדי למצוא את הלוייתן הלבן. עד אשר הם מוצאים אותו ונופלים אחד אחד במלחמה נגדו.

מובי דיק נכתב בידי הסופר האמריקאי הרמן מלוויל בשנת 1850, ונשאר בלתי ידוע במשך שבעים שנה, עד שהתגלה מחדש. כיום נחשבת היצירה כאחת מיצירות המור

נראה מיותר וקוצץ על-ידי מפיצי הסרטים בארץ, מצליח הסרט לתת לצופה תחושה כמעט ריאלית של הרגשת הצפייה בעת החתירה לקראת הלוייתן, הרגשת המתיחות בעת שהוא צף על פני המים ובעיקר את התחושה של בני האדם ההופכים למסל-צות, כשהם באים להרוג את המפלצת.

צוות של שחקנים מעולים מכל העולם עזר לגיון הסטון להעלות על הבר את היצירה הגדולה. ריצ'ארד בשרט, בתפקיד ישמעאל, מספר הסיפור והשריד היחיד מכל הלוחמים בלוייתן הלבן, מגלם בדיוק את הדמות שכל קורא קורא מעלה בדמיונו שעה שהוא קורא את הספר.

פרידריך לידבור האוסטרי, בתפקיד הפרא קוקונו; אורסון וולס, בתפקיד הכור מר הנושא דרשה מעל חרטום ספינה בכי נסיה, לפני ההפלגה, לאו גן, בתפקיד סטר בק סמל המצפון וההגיון הוומם מרד נגד

מותו של קפיטן אחאב (פק)

הטוב מול הרע, רע

אחאב, כולם ממלאים תפקידים בלתי נשי-כחים.

אולם התפקיד הקשה ביותר, תפקיד רב החובל אחאב, המטורף והאכזרי שגאה וני-קם, מבוצע בידי שחקן שנראה כפחות מתאים למלואי תפקיד זה — גרגורי פק. הוא אמנם משתדל ומצליח למלא תפקידו באמונה, אולם איך שהוא אין דמותו משכנעת בזעמה וקנאותה החשוכה.

אך פרט זה אין בו כדי לגרוע במאום מהעובדה שמובי דיק היא יצירה קולנועית מעולה וכמעט מושלמת.

פת בספרות העולם, עלילת ים קלאסית, והיצירה האמריקאית הטובה ביותר שנכ-תבה במאה ה-19.

בשפה שקספירית-תנכית מגולל מלוויל אפוס של צייד לוייתנים, גדוש רעיונות פילוסופיים וסמלים, המציצים מכל שורה והופכים את הספר לקשה לקריאה. פירושים רבים ניתנו עד כה לסמלים ולרעיונות המועלים ביצירה.

גיון הסטון, במאי הסרט, בחר בפירוש המקובל ביותר. עד כה ניסו להעלות את היצירה על הבד פעמיים, בתיקונים והורספות. אולם הסטון השתדל הפעם להישאר נאמן למקור ולרעיונותיו המקוריים של המחבר, אותם הוא מסביר בסרט.

מוצג וראוי

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ, אשר העולם הזה ממליץ לראותם:

● **מובי דיק** (אדיסון ירושלים) רב-החובל אחאב מוביל את אנייתו לציד הלוייתן הלבן ולאבדון (ראה לעיל).

● **האניות לקרב** (מוגרבי, תל-אביב) רב-החובל הוקס מוביל את ספינת המשא שלו לנחיתות באיי האוקיינוס השקט ולג' צחון. סרט מלחמה ימי, נטוי ציונות ורגשות זולים. ג'ף צינדלר.

● **אינטרמצו מסוכן** (פאר, חיפה) משחק האהבה החם בין סוכן חשאי אמריקאי, לבת שגריר קומוניסטי בלונדון, על רקע מלחמת המעצמות הקרה. דוד גייס, אודיל ורסא.

● **כנות גירלתי** (ארמון דוד, תל-אביב) צ'ארלס לוהטון מבריק בקומדיה אנגלית טיפוסית, אודות חיי משפחה בתקר פה הויקטוריאנית.

● **החוטמים** (אוריון, ירושלים) תיאודור ביקל, איש התיאטרון הקאמרי, לשעבר, בתפקיד רופא, בסרט בו מסבירים ילדים מדוע הם זקוקים לכלב.

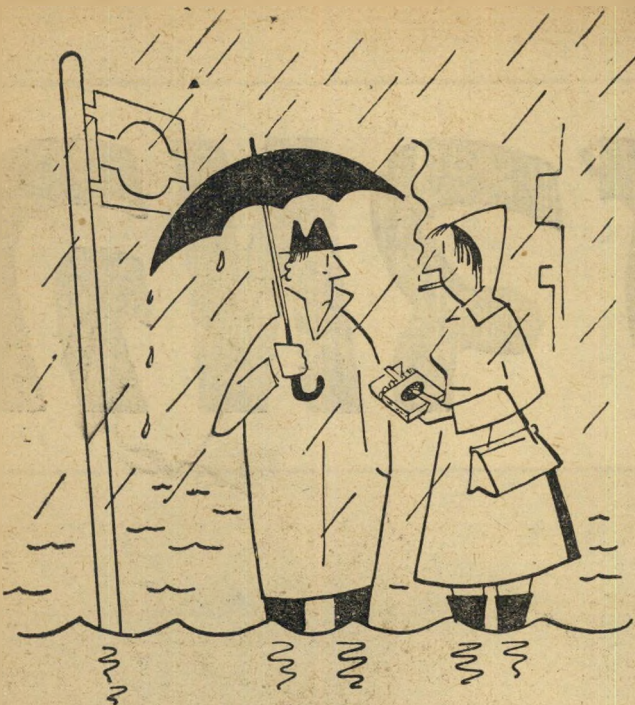
מובי דיק הוא רק מסכה. מאחוריה מסתתרים כל כוחות הרשע הזוממים להתגרות באדם ולהשמידו. מלחמתו המטורפת של קפיטן אחאב במובי דיק היא מלחמת הטוב ברע, האור בחושך. הלוייתן מגלם בקרבו את כל כוחות הטבע, שהאדם מנסה להתגבר עליהם.

על רעיון כללי זה שם הסטון את הדגש בסרטו, השאיר בצל רעיונות אחרים עליהם בנויה העלילה, כגון החתירה לגילוי הגזע האנושי המקורי, השסטון השתמש אמנם בסמליה, בני שבטים פראיים, אך לא טרח להסביר את מובנה.

מפלצות מוד מפלצת. קשה להעלות יצירה פילוסופית, בלתי מומחית, על הבד, ולשמור על חיוניותה ומקורותיה. על סרטו של הסטון אפשר לומר שהוא השתדל מאוד להמחיש את היצירה הכתובת, במיטב יכולתו.

בראש וראשונה הצליח הסטון לתת לצופה את אווירתה המיוחדת של היצירה. בעזרת טכניקת צילום חרישה, המערבבת צילום בצבעים עם צילום בשחור לבן, מכניס הסטון את הצופה לאווירת מיסטריון קרושה למחצה, האופינית כל כך לעלילה.

ואילו בצילומי ציד הלוייתנים, שחלקם

אל תתיאש — עשן „כנסת 6"

את ספורן של צפורי ישראל על משפחותיהן וסוגיהן, בצירוף מבואות ומאות תמונות תמצאו בספרו המעניין, המאלף והמדעי של

אליעזר שמאלי

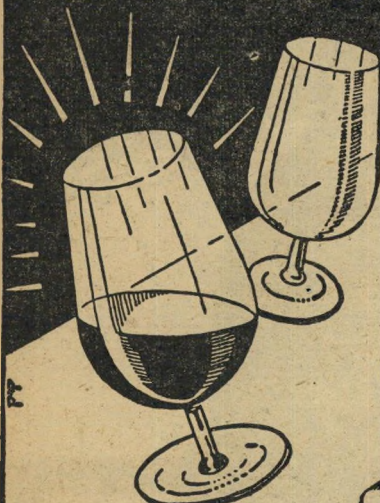
צפרים בישראל

(מודפס על נייר כרומו משובח)

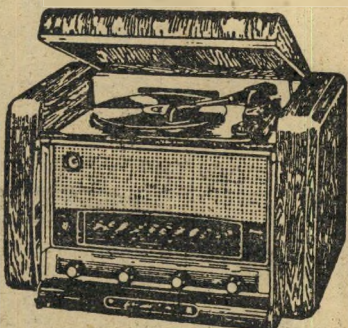
שיצא לאור השבוע ב-

חוצאת "מסדה" בע"מ

שתיהן צוללות...

אבל אחת מזכוכית והשניה עשויה קריסטל... גב מקלטי הרדיו דומים אולם לאורך האזנה לתכנית באמצעות רדיו שנידר - בעל הצליל המעולה. יאפשר לך להבחין ביתחושתו ובטיבו.

רדיו שנידר מפעלי רדיו קליפר בע"מ

A.M.A.V.